

Parlamentul României
Senat

Comisia juridică, de numiri,
Disciplină, imunități și validări
XIX/ 276/ 30.10.2023

RAPORT

Asupra Propunerii legislative - „Zero toleranță pentru hărțuirea sexuală în școli și universități” - pentru modificarea și completarea Legii nr.286/2009 privind Codul Penal

(L483/2023)

În conformitate cu prevederile art.70 din *Regulamentul Senatului*, republicat, Comisia juridică, de numiri, disciplină, imunități și validări a fost sesizată spre dezbateri, în **fond**, cu **Propunerea legislativă - „Zero toleranță pentru hărțuirea sexuală în școli și universități” - pentru modificarea și completarea Legii nr.286/2009 privind Codul Penal**, înregistrată cu adresa nr. **L483/2023**, inițiatori: Darău Ambrozie-Irineu - senator USR; Dinică Silvia-Monica - senator USR; Popescu Ion-Dragoș - senator Neafiliat; Poteraș Cosmin-Marian - senator Neafiliat; Alexandru Victoria-Violeta - deputat Neafiliat; Barcari Rodica-Luminița - deputat PNL; Benga Tudor-Vlad - deputat Neafiliat; Bulai Iulian - deputat USR; Buzoianu Diana-Anda - deputat USR; Calista Mara-Daniela - deputat PNL; Cambera Oana-Alexandra - deputat Neafiliat; Chichirău Cosette-Paula - deputat USR; Horga Maria-Gabriela - deputat PNL; Ichim Cristian-Paul - deputat Neafiliat; Lupu Andrei-Răzvan - deputat Neafiliat; Morar Olivia-Diana - deputat PNL; Murariu Oana - deputat USR; Polițeanu Mihai-Laurențiu - deputat Neafiliat; Predescu Ana-Loredana - deputat PSD; Pruncan Alin-Costel - deputat Neafiliat; Rizea Cristina Camelia - deputat Neafiliat; Sas Lóránt-Zoltan - deputat Neafiliat; Stoica Diana - deputat USR; Tănase Antonel - deputat Neafiliat; Teniță Dragoș-Cătălin - deputat Neafiliat; Teodoroiu Simona-Maya - deputat PSD; Terente Eugen - deputat USR; Toda Daniel-Liviu - deputat Neafiliat; Tulbure Simina-Geanina-Daniela - deputat Neafiliat; Vecerdi Cristina-Agnes - deputat PNL; Vicol-Ciorbă Laura-Cătălina - deputat PSD.

Comisia juridică, de numiri, disciplină, imunități și validări, în ședința din 30 octombrie 2023, a adoptat, cu unanimitate de voturi ale membrilor prezenți, un raport de admitere, cu amendamente admise.

Propunerea legislativă are ca obiect modificarea art. 223 din Legea nr. 286/2009 privind Codul penal, cu modificările și completările ulterioare, în sensul extinderii sferei incriminării referitoare la hărțuirea sexuală și al instituirii unor variante agravante ale acestei infracțiuni.

Inițiatorii precizează că modificările propuse sunt de natură să adauge claritate textului de lege, reglementând și situațiile în care fapta constituie infracțiune chiar și în absența caracterului repetitiv al acțiunii și adăugând în conținutul infracțiunii sintagma “sau îi cauzează o stare de temere”, întrucât actele de hărțuire sexuală generează deseori o stare de temere, mai degrabă decât o stare de umilire. Pedepsa propusă pentru forma simplă a infracțiunii de Hărțuire sexuală este aceeași ca în cazul infracțiunii reglementate la art. 208 – Hărțuirea. La forma simplă a hărțuirii sexuale se adaugă două agravante, la alineatele (3) și (4), întemeiate pe natura raporturilor dintre făptuitor și victimă, care plasează victima într-o stare mai accentuată de vulnerabilitate, inhibându-i capacitatea de reacție, de teama unor repercusiuni nedorite, având în vedere existența unei relații de muncă sau relații similare sau participarea la o formă de învățământ, ca elev ori student, și exercitarea asupra acestuia a unei forme de presiune în scopuri sexuale din partea unui cadru didactic, a personalului auxiliar sau administrativ al respectivei unități de învățământ.

Astfel, în anumite contexte sociale, hărțuirea sexuală reprezintă un pericol social mai mare, prin urmare, se impune o pedeapsă mai aspră, pentru a descuraja astfel de comportamente. Cea de-a doua agravantă, cu precădere, apreciază inițiatorii, care prevede o faptă de hărțuire sexuală împotriva unui student sau elev, de către un cadru didactic, auxiliar sau administrativ din învățământul universitar sau preuniversitar, comportă un grad ridicat de pericolozitate socială, dată fiind vârsta mai fragedă a victimei, raportul de putere dintre victimă și agresor, precum și situația victimei de a se afla în desfășurarea studiilor.

Pretinderea repetată de favoruri de natură sexuală sau exercitarea unei forme de presiune gravă în scopul obținerii de acte de natură sexuală, potrivit propunerii legislative, nu mai este condiționată de relația de muncă sau relații similare existente între victimă și agresor.

Consiliul Legislativ a avizat favorabil propunerea legislativă, cu observații și propuneri.

Consiliul Superior al Magistraturii – Comisia nr. 1 – reunită “Legislație și cooperare interinstituțională” a formulat un punct de vedere, cu observații și propuneri.

Consiliul Economic și Social a transmis un aviz favorabil.

Comisia pentru învățământ și Comisia pentru drepturile omului au transmis avize favorabile.

Membrii Comisiei juridice, în ședința din 30 octombrie 2023, au examinat propunerea legislativă și, în urma dezbaterilor, au hotărât să adopte un **raport de admitere, cu amendamente admise**, cuprinse în anexa care face parte integrantă din raport.

Comisia juridică, de numiri, disciplină, imunități și validări supune votului plenului Senatului raportul de admitere, cu amendamente admise, și propunerea legislativă.

În raport cu obiectul și conținutul reglementării, propunerea legislativă înregistrată cu adresa **L483/2023** se încadrează în categoria legilor **organice**, fiind incidente prevederile art. 73 alin. (3) lit. h) din Constituția României, republicată, și urmează să fie luată în dezbateri de Senat în conformitate cu prevederile art. 76 alin. (1) din Constituția României, republicată.

Potrivit prevederilor art. 75 alin. (1) din Legea fundamentală și art. 92 alin. (7) pct.2 din Regulamentul Senatului, republicat, Senatul este primă Cameră sesizată.

PREȘEDINTE,

Senator Cristian Augustin Niculescu Țâgârlaș

SECRETAR,

Senator Laura Mihaela Moagher

Consilier, Camelia Popescu

Amendamente admise
La Propunerea legislativă - „Zero toleranță pentru hărțuirea sexuală în școli și universități” - pentru modificarea și completarea Legii nr.286/2009 privind Codul Penal L483/2023

Nr. Crt.	Codul penal în vigoare	Text propunere legislativă	Amendamente admise	Motivare
1.		Titlul: LEGE „Zero toleranță pentru hărțuirea sexuală în școli și universități” pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul Penal”	Titlul: “LEGE Pentru completarea art. 299 din Legea nr. 286/2009 privind Codul Penal” Inițiator senator PNL Cristian Augustin Niculescu Țăgârlaș	-potrivit normelor de tehnică legislativă
2.		Articol unic Legea nr. 286/2009 privind Codul Penal, publicată în Monitorul Oficial nr. 688 din 10 septembrie 2015, Partea I, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se	Articol unic. –Articolul 299 din Legea nr. 286/2009 privind Codul Penal, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 510 din 24 iulie 2009, cu modificările și	-potrivit normelor de tehnică legislativă

		completează după cum urmează:	completările ulterioare, se completează și va avea următorul cuprins: Inițiator senator PNL Cristian Augustin Niculescu Țăgârlaș	
3.	<p>Hărțuirea sexuală</p> <p>Art. 223. -</p> <p>(1) Pretinderea în mod repetat de favoruri de natură sexuală în cadrul unei relații de muncă sau al unei relații similare, dacă prin aceasta victima a fost intimidată sau pusă într-o situație umilitoare, se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la un an sau cu amendă.</p> <p>(2) Acțiunea penală se pune în mișcare la plângerea prealabilă a persoanei vătămate.</p>	<p>Articolul 223 se modifică și va avea următorul cuprins:</p> <p>„ Art. 223: Hărțuirea sexuală</p> <p>(1) Pretinderea, în mod repetat, de favoruri de natură sexuală, dacă prin aceasta victima a fost intimidată, pusă într-o situație umilitoare sau i-a fost cauzată o stare de temere, se pedepsește cu închisoare de la o lună la 3 luni sau cu amendă.</p> <p>(2) Se asimilează hărțuirii sexuale utilizarea, chiar pentru o singură dată, a oricărei forme de presiune gravă cu scopul real sau aparent de a obține un act de natură sexuală, fie în favoarea autorului faptelor fie în favoarea unei alte persoane, dacă fapta nu constituie o infracțiune mai gravă.</p>	<p>-Se elimină art. 223.</p> <p>(rămâne forma în vigoare a art. 223)</p>	

		<p>(3) Dacă fapta prevăzută la alin.(1) și (2) a fost săvârșită în cadrul unei relații de muncă sau al unei relații similare, pedeapsa este închisoarea de la 6 luni la un an sau cu amendă.</p> <p>(4) Dacă fapta prevăzută la alin.(1) și (2) a fost săvârșită de către un personal didactic sau nedidactic din învățământul preuniversitar, respectiv de către un personal didactic și de cercetare sau de către un personal didactic și de cercetare auxiliar din învățământul universitar, împotriva unui elev, respectiv student, pedeapsa este închisoarea de la 6 luni la 2 ani.</p> <p>(5) Acțiunea penală pentru faptele prevăzute în alin. (1), (2) și (3) se pune în mișcare la plângerea prealabilă a persoanei vătămate.</p>		
4.	<p>Folosirea abuzivă a funcției în scop sexual</p> <p>Art. 299. -</p> <p>(1) Fapta funcționarului public care, în scopul de a</p>		<p>„După alineatul (2) al art. 299 se introduce un nou alineat, alin. (3), cu următorul cuprins:</p>	<p>Acest amendment este în acord cu opinia exprimată de reprezentantul Ministerului Justiției, de completare a art. 299 din Codul Penal -</p>

<p>îndeplini, a nu îndeplini, a urgenta ori a întârzia îndeplinirea unui act privitor la îndatoririle sale de serviciu sau în scopul de a face un act contrar acestor îndatoriri, pretinde ori obține favoruri de natură sexuală de la o persoană interesată direct sau indirect de efectele aceluia act de serviciu se pedepsește cu închisoarea de la 6 luni la 3 ani și interzicerea exercitării dreptului de a ocupa o funcție publică sau de a exercita profesia ori activitatea în executarea cărcia a săvârșit fapta.</p> <p>(2) Pretinderea sau obținerea de favoruri de natură sexuală de către un funcționar public care se prevalcă sau profită de o situație de autoritate ori de superioritate asupra victimei, ce decurge din funcția deținută, se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la 2 ani sau cu amendă și interzicerea</p>		<p>„(3) Dacă faptele prevăzute la alin. (1) și (2) au fost săvârșite de către personalul didactic din învățământul universitar sau preuniversitar împotriva unui elev sau student, limitele speciale ale pedepsei se majorează cu o treime.”</p> <p style="text-align: center;">Inițiatori</p> <p>Cosmin Poteraș, senator neafiliat</p> <p>Dragoș-Cătălin Teniță, deputat neafiliat</p> <p>Olivia-Diana Morar, deputată PNL</p> <p>Maya Teodoroiu, deputată PSD</p> <p>Oana Murariu, deputată USR</p>	<p>Folosirea abuzivă a funcției în scop sexual, în sensul adăugării unui nou alineat care să reglementeze situația particulară în care victima hărțuirii sexuale este un elev sau un student:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Textul propus are în vedere ca agravanta să privească atât fapta de la alin. (1), cât și pe cea de la alin. (2), deoarece pot fi imaginate exemple în ambele ipoteze. 2. Instituirea variantei agravate se justifică doar în cazul raporturilor dintre personalul didactic și elevi/studenti, pentru celelalte categorii de personal din învățământul universitar și preuniversitar urmând a rămâne aplicabile formele de bază ale infracțiunii. Eventualul grad de pericol social crescut al faptei/periculozitate sporită a făptuitorului există în cazul
--	--	---	---

	<p>exercitării dreptului de a ocupa o funcție publică sau de a exercita profesia sau activitatea în executarea căreia a săvârșit fapta.</p>			<p>personalului didactic în considerarea faptului că acesta nu are numai o poziție de autoritate asupra elevului/studentului, ci se poate pune în discuție în unele cazuri chiar o situație de mentorat. În astfel de situații, fapta este cu atât mai reproșabilă făptuitorului și produce un impact mai puternic asupra victimei.</p> <p>În cazul celorlalte categorii de personal din sistemul de învățământ nu se poate vorbi despre același tip de relație cu elevul/studentul. Poziția de autoritate/superioritate față de acesta din urmă (elev/student) lipsește sau, în orice caz, nu este atât de pregnantă ca în cazul personalului didactic, motiv pentru care tratamentul agravant ar trebui rezervat doar în cazul comiterii faptelor de către această din</p>
--	---	--	--	--

				<p>urmă categorie (ipoteză care poate fi apreciată a fi mai gravă decât cele reglementate de textele în vigoare).</p> <p>3. S-a optat pentru formularea „personalul didactic” deoarece noțiunea este consacrată deja în diverse acte normative din domeniul educației (Legea învățământului preuniversitar nr. 198/2023 ; Legea învățământului superior nr. 199/2023 ; Legea educației naționale nr. 1/2011).</p> <p>În plus, formulări similare (prin raportare la noțiunea de „personal”) mai sunt cuprinse în același act normativ (Codul penal) sau în alte acte normative – cu titlu de exemplu, menționăm art. 257 alin. (4) Cod penal – „asupra personalului silvic investit cu exercițiul autorității publice” sau art. 57 alin (2) Cod de procedură penală - „fapte</p>
--	--	--	--	--

				<p>săvârșite de personalul navigant al marinei civile” etc.</p> <p>4. Având în vedere că varianta agravată privește atât alin. (1), cât și alin. (2), nu este posibilă stabilirea unei pedepse precis determinate prin stabilirea unui minim și a unui maxim special, fiindcă cele două alineate prevăd limite de pedeapsă diferite. Ca atare, textul propus are în vedere varianta unei majorări ale limitelor de pedeapsă cu o treime (față de cele prevăzute de alin. (1), respectiv de alin. (2)).</p>
--	--	--	--	--